

კვირა, 23 ოქტომბერი 1916 წ.

კავშირის აღკვეთა:
თფილისი, თელავს ქუჩა, № 6.

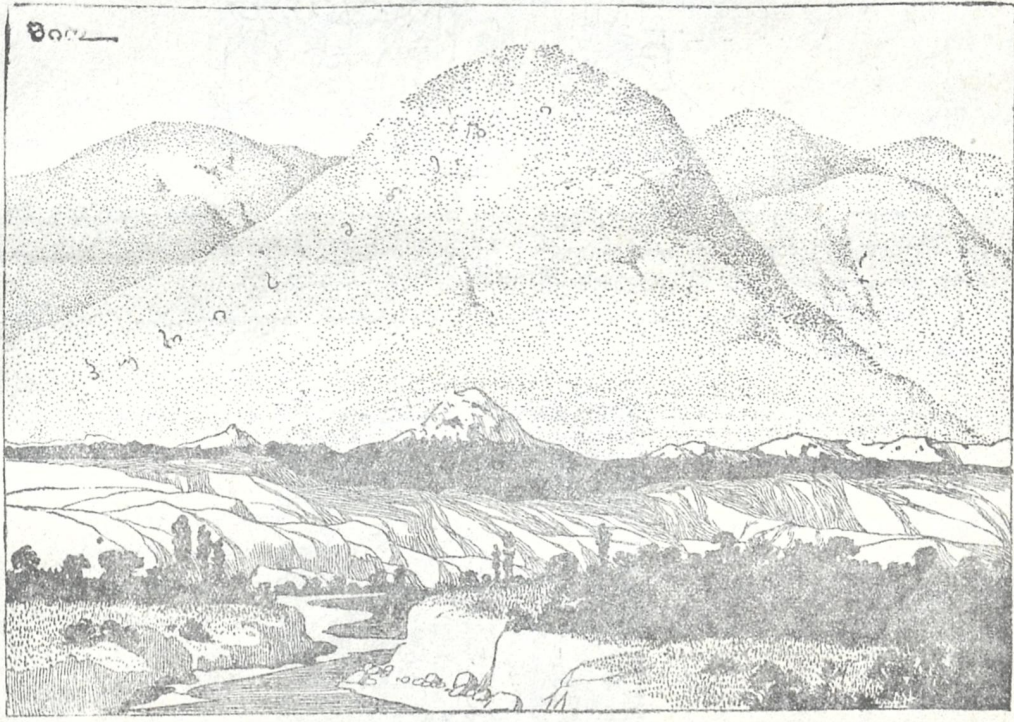
== ფასი 15 კაპ. ==

საქართველო

იუმორისტ.
ჟურნალი

შაბრახი

№ 43

ლ ე მ ნ კ ბ ი.

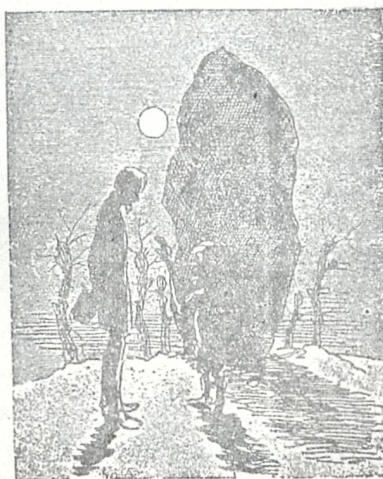
პ ი რ ე ბ ი

(მხიბლავი ზღაპარი კარიკატურებით).

სოფელ სან-პერდუს მასწავლებელს ბედი არა სწყალობს. ბავშვები ძლიერ ზარმაცობენ და მოზობლებიც ძალას არ ატანენ უფრო ბეჯითი იყვნენ. რაკი დარწმუნდა მასწავლებელი, რომ ყოველგვარი ცდა ამაოა, ბავშვებს სრული თავისუფლება მიანიჭა.

ბავშვებმაც, სწორეთ, ისე ისარგებლეს მინიჭებული თავისუფლებით, უარესად რომ აღარ შეიძლებოდა.

ერთხელ, მთვარიან ღამეში, მასწავლებელი სოფლის გარეთ სასეირნოთ გავიდა. ის ფიქრობდა თავის მოსწავლეებზე, იმათ სიზარმაცესა და წერა-კითხვის სიძულვილზე; ფიქრობდა თავის მწარე ხვედრზე.

— რისთვის არ შემიძლია გადავაქციო ისინი ვირებათ? — სასოწარკვეთილებით წამოიძახა ნან.— ვირების აღზრდა უფრო ადვილია, ვიდრე ამ ტუტუტუცებისა!

— სურვილი შენი აღსრულდება! — უბასუხა მალალი ქვიდან ჯუჯა მახინჯმა. — მე შინდა სა-
მაგიერო მადლობა გადაგიხდო შენი პატივისცემისათვის. ბორბტმა სულმა ერთხელ ბელუ-
რა ჩიტათ მაქცია. შენმა მოწაფეებმა დამიჭირეს და ბუმბულის გაწიწკნა დამიპირეს. შენ ამი-
სი ნება არ მიეცი მათ. აი ამის სამაგიეროთ მე გაძლევ საშუალებას უეცრივ ვირებათ გარ-
დაჰქმნა მთელი ამ სოფლის მცხოვრებნი. ამასთანავე შენ შეგეძლება მათ დაუბრუნო
აწინდელი ადამიანური სახე, მხოლოდ იმ პირობით, თუ კი ამის სურვილს თვითვე განაცხა-
დებენ.

დილით სკოლაში ჩვეულებრივი ისტორია განმეორდა. შარც ერთმა მოსწავლემ გაკვე-
თილი არ იცოდა. ხმაურობა და ცელქობა ერთი წუთით არ შეწყვეტილა.

— რა კი ვგრეა, მე თქვენ გიჩვენებთ სერის! — წარმოსთქვა მასწავლებელმა. — ამიერი-
დან იქეცით ვირებათ!

ბავშვები მყისვე ჩოჩრებათ იქცენ.

მაგრამ დახეთ უბედურებას! წინააღმდეგ მასწავლებლის მოლოდინისა, ამ გარდაქმნამ
აუწერელი მხიარულება გამოიწვია პატარა ჩოჩრებში. რაკი დარწმუნდა მასწავლებელი,
რომ პატარა ზარმაცების დარცხვენა და მათი კეთილ გზაზე დაყენება შეუძლებელია, წინა-
დადება მისცა მათ ისევ პირველ-ყოფილი სახის მიღებისა.

— ჩვენ არა გვსურს! — ერთხმად მიუგეს ჩოჩრებმა. — ახლა ჩვენ თავს უკეთა ვგრძნობთ.
ჩოჩრებს სკოლებში არ აგზავნიან. ჩვენ შეგვიძლია ვიცელქოთ და ვიხტუნაოთ რამდენიც
მოგვესურება. . . ოჰ, რა ბედნიერება!

ისინი ლაპარაკობდნენ, რასაკვირელია, ვირულათ, მაგრამ მასწავლებელს ახლა ჩინებუ-
ლათ ესმოდა მათი ენა.

შუადღე ჩამოდგა. მასწავლებელმა ვერ გაბედა შვილების მშობლებთან გაგზავნა. ჩოჩრე-
ბი რომ გამოეკვება, ითხოვა მეზობლის ცელი, გასთიბა ნორჩი ბალახი და მოიტანა სკოლაში.

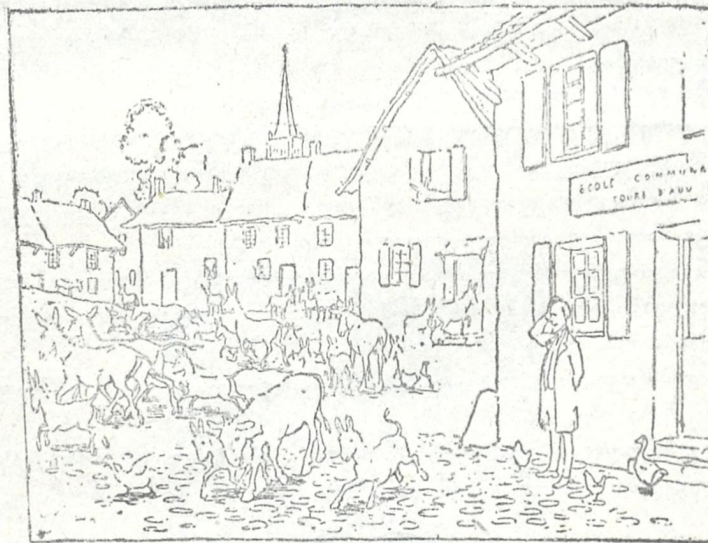

უჩვეულო საქმიანობა მასწავლებლისა ძლიერ ეუცხოვა სოფლებებს.

რაკი ბავშვები სადილათ სახლში არ დაბრუნდნენ, მშობლებს დასჯილი ეგონათ. რაკი ბავშვები სალამოსაც აღარ გამოჩნდნენ, მშობლები უეშფოთდნენ. სკოლის წინ მყვირალა ბრბო შეგროვდა. მასწავლებელი სკოლაში ჩაიკეტა. დედაკაცები არწმუნებდნენ ქმრებს, რომ ბავშვები მდინარეზე საბანაოთ წაივდნენ და ყველანი დაიხრჩვენო. გლახებმა კარების შემტრევა განიზრახეს.

მხოლოდ ახლა გამოუშვა მასწავლებელმა ჩოჩრები. ამ სანახაობამ გლახები უშით გააქევა.

— ეგ რას ნიშნავს, — დაიძახა მერმა... — სად არიან ჩვენი შვილები? ახლა მივხვდი რა-შიაც არის საქმე. თქვენ მოსწავლეებს სახეტილოთ უშვებთ, ხოლო თითონ კი აქ ვირებს აშენებთ. თქვენ იმისთვის როდი გაძლევთ ჯამაგირს, რომ სავაქრო დაწესებულება გახსნათ. თქვენი ადგილი სატუსალოა! სად არიან თქვენი მოსწავლენი, სადა?

ბრბო გააფთრდა. კიდევ ერთი წუთი და მასწავლებელს წესს აუგებდნენ, მაგრამ მან აღაპკრო ხელი და წარმოსთქვა გრძნეული სიტყვები:

— ვირად იქმენით!

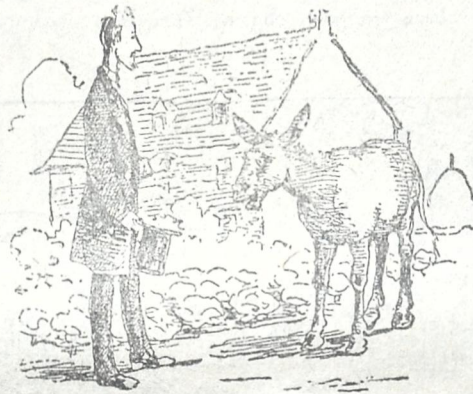
გარდაქმნა მყისვე მოხდა. ვირები მაშინვე დაწყნარდნენ, რაკი თავისი ჩოჩრები იცნეს, ეთ იქით წავიდ-წამოვიდნენ.

მასწავლებელი დარწმუნებული იყო, რომ დიდი ვირები უფრო გონივრები აღმოჩნდებოდნენ, მეორე დილითვე მივიდოდნენ მასთან და პირვანდელ სახის დაბრუნებას შესთხოვდნენ.

მასწავლებელი მოსტყუდა. არც ერთმა გარდაქმნილთაგანმა აღარ ისურვა კვლავ აღმინათ გახდომა. სოფელი დაიცალა. სამაგიეროთ საბალახოზე აუწერელი სიციცხლე და მზიარულება გამეფდა. ცხოველები სრულიად კმაყოფილი იყვნენ თავისი ბედისა.

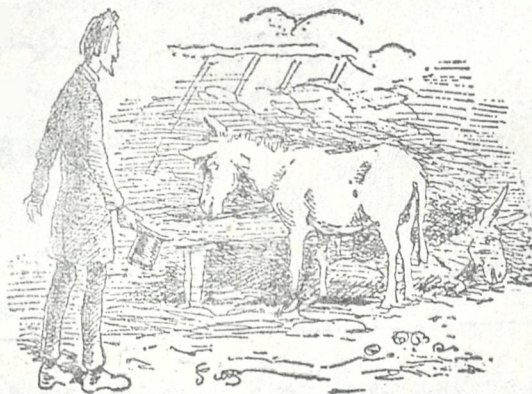
მასწავლებელმა იშოვა დოლი, დაუკრა და საჯაროთ გამოაცხადა: მსურველს მყისვე დაუბრუნდება უწინდელი სახეო.

მას აუწერელი პროტესტითა და უკმაყოფილებით გასცეს პასუხი.

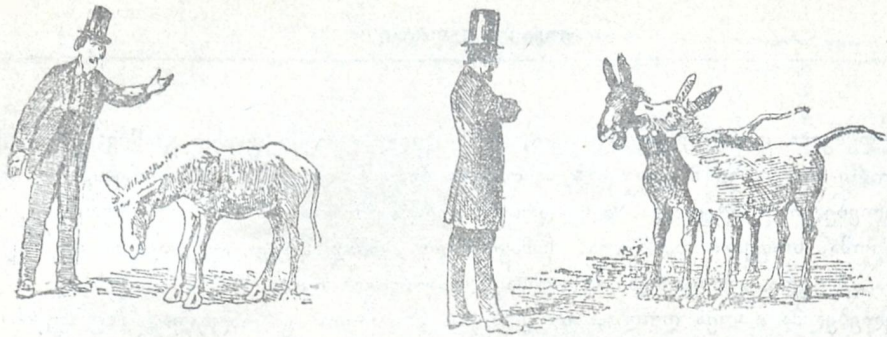

მეორე დღეს მასწავლებელმა განიზრახა კერძოთ მოლაპარაკება სოფლის წარჩინებულ პირებთან. სოფლის მერი (მამასახლისი), მოყვითალო ვირათ გარდაქმნილი, თივის ბოსტანში კომბოსტოს შეექცეოდა. მასწავლებელმა მოაგონა მას, რომ იგი ყველაზე უფრო მდიდარია სოფელში, რომ ახლა დროა ხვნა-თესვისა, რათა შემდეგ სხვა საქმეები მოესწროს.

— ძლიერ მესაჭიროება შენი ხვნა-თესვა!—დაიყოყინა მერმა,—მინდორზე თავისით ამოვა ბიბინა ბალახი, რომელიც შენს პურზე უფრო გემრიელია.

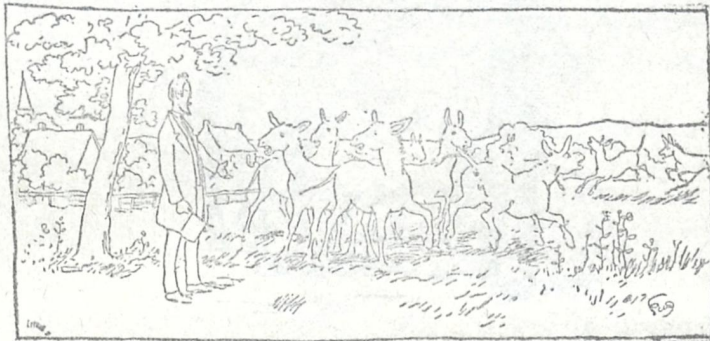

ვაჟარმა გადაქრით განაცხადა, რომ ვაცილებით უფრო გონივრულია თითონ სვა და სკამო თუ რამე მოგებოება, ვიდრე სხვას მიჰყიდოო.

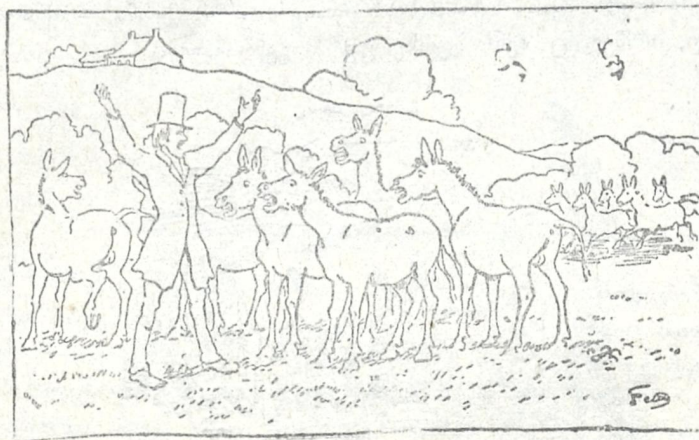

სოფლის დარაჯი არ მოსტყუვდა მისწავლელის დაპირებით პენსიის შესახებ.

სოფლის მგალობლები ირწმუნებოდნენ, რომ მათი ხმა ახლა გაცილებით უფრო მძლავრი და ღონიერია. სანიმუშო საგალობელი ისეთი ღირსებისა გამოდგა, რომ მისწავლელელი კინალამ დააყრუა.

სოფლის გოგოები უზომო მხიარულნი არიან, რომ მათ აღარ უწევს ძროხის წველა, სადილის მომზადება, სარეცხის რეცხა. ახლა მთელ დროს სიყვარულსა და გასართობებს ანდომებენ.

მისწავლელელმა ახალგაზრდობას მიმართა, მათი თავმოყვარეობის გაღვიძება სცადა.

— გახსოვდეთ, რომ ვირებსაც ეკისრებათ თავისი სამსახური. მათ სახრებესა სცემენ!
 — სოფელში შენს მეტი კაცი არ მოიბოვება და აბა სცადე ცემა, თუ გული გერჩის!
 უპასუხეს მას.

მასწავლებელი დადონდა. მას მარტოობა ხედა წილათ. სახლები სულ ცარიელი იყო, არა თუ ღლითი, არამედ ღამითაც, ვინაიდან მშენებელი ამინდი იდგა. ის ყოველგვარი ფუფუნებით უზრუნველყოფილი იყო. მის განკარგულებაში იყო ყოველი სახლი სოფლისა. იჯდა მერის საფარქელში და კითხულობდა მის გაზეთებს.

მერისავე სარდაფში აღმოაჩინა მან საკმაო საგზალი ჩინებული ღვინოებისა. მაგრამ მარტოობა მანაც მოსაწყენი შეიქნა. საჭირო დარჩა ზოგიერთ მოსაწყენ საქმეთა შესრულება.

მას დაჰქონდა წისქვილზე ხორბალი დასაფქვადათ. იძულებული იყო თვითვე გაერეცხა საკუთარი საცვლები, მოეზილა ცომი და სხვა.

ის არა ერთხელ და ორჯერ მიუჯდა საწერ მაგიდას, რათა ეცნობებია მთავრობისათვის სოფლის საქმეთა ვითარება, მაგრამ მოხსენება ისეთი უცნაური უნდა გამოსულიყო, რომ კალამი ხელიდან უვარდებოდა, ვიდრე პირველ სიტყვას დასწერდა.

მთვარიან ღამეში ის მოუწოდებდა ჯუჯა მახინჯს და შველას სთხოვდა, მაგრამ ჯუჯა მხოლოდ დასცინოდა და ერთ სიტყვასაც არ ეუბნებოდა.

მასწავლებელს უთუოდ ჯავრი გადაიტანდა, რომ უცებ თავში ბედნიერი აზრი არ მოსვლოდა. იმან შეადგინა განცხადება: ჩვენს ჯარში განზრახულია ბარაბანთა განახლება. ამიტომ ყველა გასაყიდ ვირს შეიძენს სამხედრო მთავრობა 50 ფრანკით თითოთა.

მან გაიხმო მერი, წაუკითხა განცხადება და უთხრა:

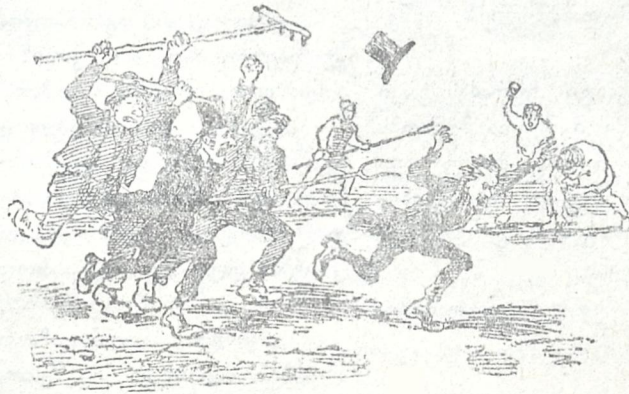
— ჩვენ აქ ათასი სული ვირი გვყავს. თუ თითოს 50 ფრანკით გავყიდით დიდხალ თანხას მივიღებთ. მოდი გავყიდოთ ეგ სულელები. მოსაგები თანასწორათ გავინაწილოთ. მაგრამ თქვენ უწინდელი სახე უნდა მიიღოთ. წინააღმდეგ შემთხვევაში თქვენ თითონ გავყიდოთ სხვა ვირებთან ერთად.

მერი მყისვე დაეთანხმა. კაცად ქცეული ჩუმად სახლისკენ გაემშურა. მასწავლებელმა იგივე გაიმეორა ცალ-ცალკე ყველა დანარჩენ ვირებთან და არც ერთს არ განუცხადებია უარი დანარჩენ ვირების გაყიდვაზე.

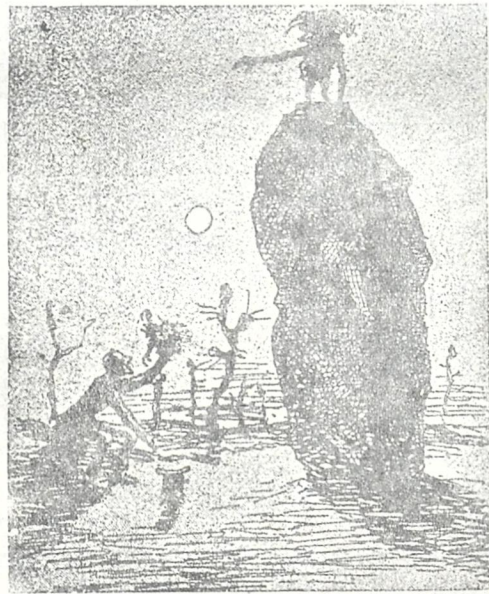

სალამოს ყველა ვირი აღამიანათ იქმნა გადაქცეული. ღამით ყველა გამდიდრებაზე ოცნებობდა. დილით კი იმედი გაუცრუვდათ.

გლეხებს არ უნდოდათ გამხელო, რომ შუათ იყენენ მოყვასთა გასასყიდათ, მაგრამ ყვე-
ლის სახეზე მწუხარება და უსიამოვნების კვალი უჩანდა, უსიამოვნება იმ ვაჭრისა, რო-
მელმაც ნაღდი 25 ათასი ფრანკი დაჰკარგა.

მასწავლებლის მხიარულებაც ნაადრევი გამოდგა. გლეხები გააფთრებით ეკვეთენ მას.
ეკვეთენ და გააძევენ სოფლიდან.

შურის ძიების გრძნობით ანთებული მასწავლებელი კვლავ ეწვია ჯუჯა მახინჯს. მას
უნდოდა თავისი მტრები ახლა საბოლოოთ გარდაეჭმნა ვირებათ.

— ეგ ჩემს ძალ-ღონეს აღმატება, — მიუგო ჯუჯამ — მაგრამ თუ გსურს მე შემიძლია
შენ თითონ გარდაეჭმნა იმ ცხოველათ, რომელსაც მოისურვებ.

რა უპასუხა პედაგოგმა, არავინ იცის. ლეგენდა გვარწმუნებს, თითქო მან რწყილათ
ისურვა გარდაეჭმნა.

თარგმანი ეშმაკისა.

ქართული მოღვაწე ლათა ბუჩაძე.

როგორც კარგი დიასახლისი ოჯახს, აგრეთვე კარგი რეპორტიორი გაზეთს დაამშვენებს, ააშენებს, ფეხზე დააყენებს.

რეპორტიორობაში კი ვანუა ტურაძეს კაცი ვერა სჯობია. ის აგერ ხუთმეტი წელია მუშაობს რედაქციაში და არა თუ მას იცნობს მთელი ქვეყანა, ის თითონ ქმნის ჩვენი პატარა და მშვენიერი, მაგრამ ღარიბი ქვეყნისათვის, სახელოვან და ცნობილ საზოგადო მოღვაწეებს.

და განა ვინ არ იცნობს ჩვენს დაუღალავ მუშაკს, დათა ბუჩაძეს!

„მისი სახელი,
თუ არ უმეტეს
მზისა და მთვარის
არი სიფართო...
ვის უნდა ჰკითხოთ
რომ არ იცოდეს
დიდი ბუჩაძე
ვინ არის დათა!“ (ს. ზ.)

მაგრამ სულ რაღაც ორიოდ წლის წინათ დათა ბუჩაძის სახელი მხოლოდ მისმა შინაურებმა იცოდენ, ხოლო გარეშეთა შორის მარტო ყურყუმეთის სამრევლო სკოლის მასწავლებელმა, სადაც დიდის გაქვირებით, დათამ კურსი დაამთავრა. დიად, სულ ორიოდ წლის წინათ შეხვდა დათა ბუჩაძე (ერთ-ერთ შუაბაზრის სარდაფში) სახელოვან რეპორტიორს, ვანუა ტურაძეს და სუფრაზე მიიპატივა.

იმხიარულეს. იქეიფეს და დათვრენ. ის ღამე ვანუა ტურაძემ დათას ოჯახში გაატარა და მეორე დღეს სადილიც იქ მიირთვა. მესამე დღეს გაზეთ „საჩქელოში“ სიტყვა სიტყვით შემდეგი ცნობა იყო მოთავსებული:

„—როგორც სარწმუნო წყაროებიდან გავიგეთ, ჩვენს ქალაქში ჩამოსულა და სამუდამოთ დარჩენას აპირებს ცნობილი აგრონომი და სოფლის მეურნე დათა ბუჩაძე. პატივცემული აგრონომის ჩამოსვლით ჩვენს ადგილობრივ მოღვაწეთა ჯგუფს ერთი სასარგებლო წვერი შეემატა.“

კვირას სადილზე დათა ბუჩაძე ერთობ მხიარული იყო და სიმართლე უნდა ითქვას სადილიც საგანგებო ჰქონდა. ვანო ტურაძე სიცილითა ჰკლავდა ყველას, როცა თავის თავგარდასავალს მოყვებოდა ხოლმე.

—ბიჭო, ეს აგრონომობა საიდან მომაწებე შე ოხერო, რომ არ ვიცი?—გაკვირვებით ეკითხებოდა დათა ძვირფას სტუმარს.

—განა შენთვის სულ ერთი არ არის? დღეს ჩვენში ამ დარგსა აქვს მოწონება და ეს შეგძინე; ხვალ სხვა იქნება და მეც სხვა საგნის სპეციალისტად გამოვიყვან. ერთი და ორი ხომ არ გამიდიდაკაცებია ასე? ტყვილათ როდი ამბობენ: —ესა და ეს კაცი „ვანოს მოღვაწეა“.

—კარგი ბატონო, მაგრამ რაზე დაგქირდათ ამ ამბის მიწოდება საგაზეთოთ?—კრძაღვით შეეკითხა ტურაძეს დათას მეუღლე ვარდო, რომელმაც ჯერ არ იცოდა რა სარგებლობა მოაქვს ოჯახისათვის „მოღვაწე ქმრის“ ყოლას.

—ეს ჩემი საიდუმლოა ქალბატონო. ჯერ ჩემი მეუღლისთვისაც არ გამიმხელია მთელი ჩემი ოინები, მაგრამ თქვენ არ დაგიმაღავთ და გეტყვით. ამ ცნობამ მე შემძინა: ცამეტი შაური ფულად, რადგან იგი 13 სტრიქონია, და სტრიქონში შაური მეძლევის, შემდეგ ჩვენი რედაქტორის მაღლობა—საქმისადმი ერთგულებისათვის და თქვენი ნახელავი მშვენიერი სადილი. მე საალაბედლოთ, ან საქველმოქმედლოთ არც დავაცხინკვებ. საზოგადოთ საქმის დროს ჩემი დევიზია:—კვიციის გახედნაც და მამიდის ნახვაც“.

—ჯერ ამ ქალაქში ნაცნობი არავინა მყავს, მაგრამ შემდეგში რომ მკითხოხ ვინმემ მეურნეობის შესახებ რა ვქნა, რა წყალში ჩავარდე? სასოწარკვეთილებით იკითხა დათამ, ვინაიდან ის ჯერ კიდევ არ იყო საზოგადო მოღვაწის როლში გაშინაურებული და ტყუილსა და ალაბედლზე ლაპარაკს უჩვევი იყო.

—შენ ფიქრი ნუ გაქვს. —ანუგეშა ვანუამ—თუ ლაპარაკის ხასიათზე არ იყვე ნუ უპასუხებ ნურადვერს, ხოლო თუ ლაპარაკი არ გეზარება ილაპარაკე რაც გინდა. საქმე სახელია, თორემ რას ლაპარაკობ იმას ვინ დაგიდევს. სანდრო ქაჩალაშვილი მე გამოვიყვანე ასეთ სპეციალისტად. ერთხელ კრებაზე სთქვა:—ჩვენში ამდენი მუხებია და მიქ-

ვირს ნიგოზი რათ გაძვირდა ასე საშინლათოა. შენც ასე მოიქეც, რა ხეს რა ხილი გინდა ის გამოაბი, უმთავრესი კი სიჩუმეა.

პირველ ხანებში დათა ბუქაძე საზოგადოებაში არ გამოდიოდა. მიუხედავად ამისა გაზეთი „საჩეჩელის“ ქრონიკორის მეოხებით ის თითქმის ყველა კრებას „ესწრობოდა“.

პ აგვისტოს ნომერში ასე ეწერა:

„ჩვენი ახალგაზრდა მოღვაწე დავით ბუქაძე საბჭოს საგანგებო მიწვევით დაესწრო ქართველ „მეთევზეთა საზოგადოების“ კრებას. მას დაავალეს გამგეობასთან ერთად ინახულოს თევზის სამრეწველო ადგილები და დასწეროს ამის შესახებ მოხსენება“.

ნ აგვისტოს, ფერის ცვალება დღეს, დათა ბუქაძისას სადილზე სიცილი არ შეწყვეტილა. ვანო ძლიერ დაუახლოვდა ბუქაძის ოჯახს და სადილის განკარგულებას გაზეთის ქრონიკაში აძლევდა.

—აი კეთილი ნაყოფი „მეთევზეთა საზოგადოების“ სნდომისა, სიცილით ბუტბუტებდა ვანო, და ჩასაცივებული ზუთხის მოზრდილი ნაჭერი თავის თევზზე გადმოჰქონდა. — ძეგველოვიც კი ვერ ამოარჩევს ასეთ გემრიელ თევზებს.

— ეგ ვთქვით ასეა, მაგრამ თევზი ჩემი მეუღლის ამორჩეულია და არა ჩემი, — შენიშნა დათამ.

—სულერთია! ცოლი და ქმარი ვინ გაჰყო. აი შენ მიყურე კვირის ნომერში სად აგახტუნოა. მაგრამ ერთის პირობით: კრებას დაესწარი და ხმას ნუ ამოიღებ.

კვირას, საზაფხულო თეატრის დარბაზში სიტყვა კაზმულ მწერლობის მოყვარულ საზოგადოებას კრება ჰქონდა დანიშნული „თან“ ისა და „დონ“ ის წერის შესახებ. შაბათის ნომერში გაზეთი „საჩეჩელი“ აცხადებდა:

„ამოკნელთა სახუჩადღებოთი!.

გუშინ, რკინის გზის ვაგონში, დავკარგე პატარა სამგზავრო ყუთი, რომელშიაც მქონდა ორი მოზრდილი რვეული ხელნაწერი. ერთი წარმოადგენდა პოემას (ვეფხისტყაოსნის მაგვარს) მეორე კი გრამატიკულ გამოკვლევას ქართული ენის ხმნის შესახებ. იქვე იყო სხვა საბუთები და ფულად 706

მანეთი. მპოვნელს უმორჩილესად ვსთხოვე: ფული თითონ დაიტოვოს, ხოლო ძვირფასი ხელნაწერები, რომელთა შავი არ გამაჩნია დამიბრუნოს.

პატივისცემით დათა ბუქაძე.“.

ზემო აღნიშნულ კრებაზე დათა ბუქაძე არავის დაუნახავს, ვინაიდან უკან, დარბაზის ბნელ კუთხეში იყო ატუხული და მოუთმენლად ელოდა კრების გათავებას, რასაც ერთობ აქიანურებდა ვილაც მოხუცი ქრიაშვილი, თავისი დაუსრულებელი ლაპარაკით. ქვეყანაზე დაუსრულებელი ბევრი რამ არის, მაგრამ აღნიშნული კრება გათავდა საღამოს 2 საათზე და საშინლათ დაქანცული დათა ბუქაძე სახლში დაბრუნდა. ვანოს არ ეცალა დღეს და ამიტომ დათამ ვერ გაიგო რას უმზადებდა მას მომავალი ნომერი გაზეთი „საჩეჩელისა“.

ეშმაკი.

(შემდეგი იქნება).

ჩისხვი თვისა ოცი

დღეს სოსო მჯამაგირი აიღო. ერთი თვისა ათი თუმანი. ამიტომ იგი არხეინად სტვენით მიემართება თვის სადგომისაკენ.

მისი პატარა ოთახი ისევე დარდინად გამოიყურება, როგორც უწინ.

— „ეშმაკმა იცის როგორა ვცხოვრობ! კაცი თვეში ათ თუმანს ვიღებ და ამ სოროში კი ვინანდრობ. ფუ! დახე, დახე როგორ ჩამოსტირინ კედლები!..“ — შენ, ეი, აკაკი — მიმართა მან კუთხეში ჩამოკიდულ მგოსანის სურათს — რას მოღრეცილხარ? ლურსმანი ვაკლია არა?...

ერთი იმას დახე — მიუბრუნდა იგი კუთხეში მიგდებულ ცხვირ-მოტეხილ ლ. ტოლსტოის ქანდაკებას — მანდ არის შენი ადგილი? აი, ამ მაგიდის

თავში უნდა იდო, შე უბედურო, შენა... ფუ! შენი ოთახობაც დაიქცა.“

სოსომ გულიანად გააფურთხა, ჩამოიცივა თავზე რბილი პანამა, სამმართველოს ფორმის ქუდის მაგივრათ და გამოვიდა ქუჩაში.

პირველ ყოვლისა მან შეიძინა თამბაქო.

ათი ცალი ორ-აბაზიანი—სატახტო ქალაქიდან მოტანილი—საუკეთესო ქარხნისა, ერთი თვეა მის პირში პაპიროსი არ გაქაქანებულა.

— „ახლა კარგია ერთი რიგიანი ტანსაცმელი შევაკერინო“. თერძი ახლო იყო.

— ეს მაუდი რა ღირს?

— შეიდი თუშანი შეუკერავათ.

— აიღეთ ზომა.

ზომა აღებულა.

— შეკერა რა ეღირება?

— სამი თუმანი, ბატონო!

— აი ეს ოთხი თუმანი! ერთ კვირაში მზად იყოს. დანარჩენსაც მაშინ მიიღებ. საკანდიტროში შესვლა მას სამი მანეთი დაუჯდა...

— რამდენი ხანია ცირკში არა ვყოფილვარ. კარგი იქნება დღეს წავიდე.

სალამოს სოსო ცირკში პირველ რიგშია გამოკიპული და სიამოვნებით ისმენს მასხარათა ხუმრობას, მუსიკას... უმზერს ჩინელების გასაოცარ ხტუნაობას და მოჯირითე ქალების ტანთა კონტა მოხაზულებას.

„რა ლამაზია ის პატარა!..“

ცირკში შესვლა ბევრი არაფერი დაჯდომია, სულ რაღაც ოთხი მანეთი.

შუა ლამისას, როდესაც სახლისკენ მიემგზავრება, იგი რესტორან „ვარსკლავს“ მიუახლოვდება „ჰმ, მაშ ის კაცი რაკაცია, რომ რიგიანათ არ ივანშმოს ამ ტაძარში, თვალი გააძლოს ქალთა მზერით და ყური ასიამოვნოს რუმინელ მემუსიკეთა გასაოცარ დაკვრით... როცა იგი ცოტა შეზარხოშებული თავის ბინაზე ტანსაცმელ გაუხდელი ჩაიძინებს, მას სულ ოქროს ფულის მთები ესიზმრება.....“

გათენდა ოცდა ერთი რიცხვი თვისა. მეორე დღე ჯამაგირის მიღებისა. სოსიკო იღვიძებს. მისი თავი ლამის გასქდეს... სტკივა... პირში ისეთი გემო აქვს, თითქო ჩალა უქამიაო. რაღაც ეშმაკათ იგი განსნის საფულეს და მასში ტრამვაის ბილე-

თისა ყალბი ორშაფრიანისა და თვისი საყვარელი სონიჩკას პატარა სურათის მეტს ველარაფერს ჰპოებს. ათი თუმანი გაჰქრა!. წინ კი ერთი თვის ჯამაგირის მიღებამდე. გუშინდელ ნაყიდ უკანასკნელ თამბაქოს აბოლებს და, მწარე ფიქრებს მიეცემა, თუ როგორ გამოისყიდოს თერძიდან ტანსაცმელი, და რითი იცხოვროს ერთი თვის განმავლობაში...

— დიდ ხანს ფიქრობს იგი...

გუგული.

შ ა რ ა ლ ა

პატარა ყვავილი,
ტურფა და სურნელი,
(ვინ არის არ იცნობს
გიჟი, თუ სულელი!)
შვად უნდა გაიჭრას
(ადვილი საქმეა,
პირველი ნაქერი
მიბოძეთ აქ მეა.

ტყეში თუ ყოფილხართ,
ან გამოქვაბულში
იქ ხალხი ბინადრობს
ზამთარში, ზაფხულში
სქამს,
სძინავს,
ლოცულობს
დღითა და ღამითა.

შავ კაბას ატარებს,
გრძელ თმასა,
გრძელ წვერსა
კაბუქსაც შეხედები
მათში და ბებერსა.

აწ ქორონიკონი
ქართული გვქირისა,

რიცხვდებით, ნიშნობლივ
შაბათი კვირისა.

დავსწეროთ ყოველი
რაც მოგვიძევია
იმ წესით და რიგით,
როგორაც გვიწევია...
მე ვატყობ, ნაწერი
თქვენ გეუცხოება...
ამგვარი ქართული
არც მოგვებოება.
მაგრამ, თუ წაკითხვას
უკუღმა ისურვებო,
თქვენ ამგვარ ცხოველსა
ჩვენშიც ბევრს იგულვებთ.
დღეს იგი ბატონობს
დიდებით მოსილი,
დადის და ხეიხეინებს
მხიარულ—მოცლილი.

კოლა.

იმაზე, რაზეც დღეს მინდა
დავწერო კიდევ შარადა,

თანდათან იზრდება,
არ უჩანს ბოლო, საზღვარი:
ბევრს ოქროს ფერი შესძინა
ბევრს დაუქცია სახლ-კარი.

ხუთი ასოგან შედგება
სიტყვა, რომელიც გვიკირდება,
მისი მოძებნა დღეს ჩვენში,
მკითხველო გაგიკირდება.
ძველად კი ხშირად ხმარობდნენ,
როგორც გვიმოწმებს რუსთველი:
მის უკვდავ წიგნში იპოვის
თუ გაირჯება მკითხველი.

სიყვარულს, და მის შუა
შოთას თქმით, დიდი ზღვარია;
და მეც ვამტკიცებ, ვამოწმებ—
ეს მცნება უტყუარია.
(მაგრამ გრიშაშვილს თუ კითხავთ,
არ გვეთანხმება ამაში:
სიყვარულს ტყეში ლამაზთან
სჯობია ხუნტრუტ-თამაში.)
ამ სიტყვას კუდი მოვწყვიტოთ
და გავატანოთ ზენასა;
(ერთობა როგორღაც
გამოსათქმელათ ენასა.)

შემდეგ კი ტყისკენ გავსეროთ
მოენახოთ არე ტყიანი,
სადაც ბევრ გვარი ნადირი
ბადობს, ურქო თუ რქიანი,
და იქ ვიპოვით იმასაც,
ყელ მოღირებით მდგომელსა,
ხან მწვანე მოლის მძივარს,
ხან კლდიდან კლდეზე მხტომელსა.
ამასაც კუდი მოვსწყვიტოთ,
სხვა კი მივაბათ პირველსა:
მზამზარეული შარადა
ხელში შერჩება მკითხველსა.

როდესაც ახსნის, შეკრთება,
დაბნდება ელვა ნაკრავი,
ვერც „პრაექტორი“ გაართობს
და ვერც ხმა ტკბილი საკრავი.

ჩაბრუხაძე

გურული სენა

გაი ამ დროს!

წინათ ერთი სკვინჩილი ბიჭი თუ იყო გურუ-
ყვეთის საზოგადოებაში მეც კი ვიყავი კობტაიე,
მარა აი „ვაინი“ რომ გამოცხადდა

ლერმანე-
ლების ფრონტზე მიკრეს თავი.

ვებძოლე ლერმანელებს, ავსტრი-
ელებს, ბლულარელებს, თათრებს და, მგონია, რაც
დეხოცა ნახევარი მე დაეხოცე. კაი ოზდა სამ
ქრილობა ნახევარი მივიღე-და ქე მაქვს გული კა-
ჟივით და თვალები კიბორჩხალასავით დაკვარკვა-
ლებული. კაი ბქყრიალა ჯვარ მენდლებიც კი მი-
ვიღე და ქე ვარ კიდევ ბძოლაში. ვითომ რეიზა
არ ვიბძოლებდი: შინ ცოლშვილს ქე აძლევდენ ჯა-
მაგირს: ვსწერდი ჩემს კნენას შინ: ჩემი არ შეგე-
შინოს, რომ გამოვალ მგონია შენი პრისტავი ჩეს-
ტსაც კი ამიღებს, ისე ბზინავს ჩემს გულზე ჯვარ
მენდლები შეთქი.

გვეიხედე გუშამ და მივიღე მისგან წერი-
ლი:

— ჩემო სულის გვრიტო, ჩემო კობტაიაო!
შენ გენაცვალოს შენი პელაკიე, ჯვარ მენდლე-
ბი ყოლიფერობამდის კაი ხარ, მარა ეს საქმე გლა-
ხა გკირს—რომ ერთი შენი თავი არ დამანახ-
ვეო.

აქაური ვაქრები და თავაწეული კა-
ცები ერთიკვკალი არ მიდის ჩხუბშიო. ყველაყაი
დესედნიკათ და საცხა საცხა ჩეიწერაო. თუ ჩხუბი
არის ყველაი უნდა ჩხუბობდეს,

მამასახლისმა იგი პა-
სობიეს ფული დააყენა ყუყუფო..

ამას იქით აღარც წამიკითხავს. გავაგდე ქაღა-
ლდი. ევინთე სპიჩქასავით და მოვკურცხლე შინ.

მივაშურე მამასახლის და მოვთხოვე ფული.
მარა მან მითხრა:

— კობტაიაე, შენზე პირველათ შვიდი თუმანი
გამოვიდა, მერე ხუთი მერე სამი და ახლა თუმა-
ნის მეტი აღარ არისო. მივხვდი საქმე რაში იყო და
ვუხვირე.

— მალე დაყარე აქანაი მაი ორი წლის ნაქამი
თვარა აგაძრე სული შეთქინ. შეშინდა და მითხრა:
—ახლა არ მაქ ფულიო.. რაც ავიღე იგი გავასეს-
ხეო და რომ ევიღებ მაშინ გავისტორდებო. მხო-
ლოდ არ გამამხილოვო. დაეუჯერე. ჯერ არსად გა-
ვამხელ მარა თუ მისი სიტყვა არ ასარულა მაშ-
ინ კი მე ვიცი.

სტრიხინაი

მესტვირული

(ბაქო)

ესცილობ არავის ეწყინოს
ტკილათ ესთქვა, მწარეთ ვიმღერო
და სტვირის გულა დაცილილი
მოძმეთა კენესით გავებრო.

ჯერ სავაქროებს დაეხედოთ,
საქირო ნივთებს ყიდიან...
სადა სავაქროთ ღარიბნი
ცხვირ დაშვებულნი მიდიან.

ბაქოში მოვაქრებნი
სხვა და სხვა ტიპის ხალხია:
ბალახანლებზე ეს ლექსი
ცოტა მკრთალი და თალხია.

ფასები, რაღა ფასები!
სიზმრათ რომ არვის სმენია,
მანეთის საქმეს ვერ სტვება
ხუთი მანეთი ჩვენია.

კართოფილს პორციობითა,
შაქარი კარტოჩკიანი.
ბური არ ცხვება აქა-იქ...
შეშას ვინ ეძებს ქკვიანი?!

წაღა, შარვალი, ხალათი.
სჯობს სულაც რომ არ ჩავიცვათ,
და საპონისა მივაგრაოთ
პირზე აგური წავისვით

კოტა გვეტკინოს, რას ავნებს
ჩვენს გაჭირვებას აგური,
ნაცვლათ უკლებლივ დაგვრჩება
ჯიბეში ათი შაური.

გოკი, თევზი და ქათამი,
ჩვენთვის ხომ თეთრი შაშვაა...
არც ისე გავვიტებულვართ,
რომ შევევაქროთ ცხეარშია.

თუ კიდევ ასე გაგრძელდა,
ვფიქრობ, დაგვჭამენ ტურები,
დანაპირების მოსმენით
სულ დაგვეზარდა ყურები.

მე აქ რა მიქირს, კარგათ ვარ,
ხაზინს ვემსახურები,
ახლა არა მაქვს, არც წინეთ
მქონია ხაჭაპურები.

ოპ! რა კარგია ლობიო!
ერთ დროში ვსჭამდი ბლომადა,
დღეს შავი პურის ნატეხი
მიჩანს ქულინტ ყველათ... ლობადა.

ღია

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(ბათუმისათვის)

ერთ — ერთ კლუბის ბუფეტისა
იგი არენდატორია,
მუშის გაყვლიფ-გაკრეჭაში
ჩვენში არ ჰყავს მას სწორია.

ისე ესმის მას ეგ საქმე—
ვით მე და თქვენ ორჯერ ორი.
ამიტომაც ხომ უზომოთ
გაგვისუქდა ოჯახ-ქორი.

კახურ ღვინოს ხუთ მანეთზე
არ დააკლებს არც ერთ შაურს,
ექვსზე ნაკლებ არ გაყიდის
ანანოვის „ფუხანაურს“.

(თუმცა დიდათ არ მაწუხებს
ის რომ უიდის ძვირათ ღვინოს;
მის ბუფეტში თუ შევიდი,
ათიც გადამხდევინოს).

მასზე, ამ გვარ ხელობისთვის,
ბევრი იყო საჩივრები,
მარა „ჩლენი“ რას დააკლებს,
როცა სწყალობს „სტარშინები“.

მას რომ ჰკითხო, — ხალხი უყვარს
თითქო „სოციალისტია“,
ნამდვილათ კი ხალხს რყავს აძრობს
ამის სპეციალისტია.

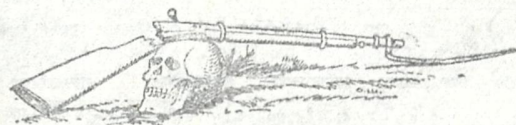
ისე უყვარს მას მუშები,
როგორც თათარს გოკის დედა,
მსახურნი რომ გაეფიცენ,
აკი მოუარა ბნედა...

ძლიერ უყვარს სიკობტავე,
არშიყია მეტის-მეტია,
ის ბუფეტჩიკს სულაც არ გაეს
კაცი არის „დვენტლემენტი“.

თავს შესწირავს კობტა ღიაცს.
უყვარს შანტან-სალონები,
და კიდევაც გააძვირა
ღუხი, ოდეკალონები.

იქითაც სჭრის, აქეთაც სჭრის,
საქმეს აწყობს ერთობ ბრძნულათ,
ვინ იფიქრებს: ერთ დროს იგი
მსახურებდა მზარეულათ.

ჟანდერისკ.

მიიღება ხელისმოწერა 1916 წლისათვის
 ყოველ-პვირეული იუმორისტული გამოცემა

უშაკის მათრახი

უშაკის სახმამკო და სალიბერაბურო მხარეს განაგებს ეშაკი,
 სოლო გამოცემის სახმეს კანტორა „განათლებლა“

ჟურნალის ფასი: 12 თვით 6 მ. —
 6 თვით 3 მ. 50 კ.
 3 თვით 1 მ. 80 კ.
 1 თვით — 60 კ.

ეშაკის მათრახში დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორის-
 ტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები,
 ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები,
 ნაკვესებიდა სხვა.

რედაქცია სთხოვს ყველა თანამშრომლებს მასალები გამოგზავნონ ამ აღრესით:

Тифлисъ *)
 С. Р. Таварткиладзе,
 Ольгинская 6,
 Почтовый ящик № 96
 (ეშაკის მათრახისათვის)

*) ეს აღღლი კონფერტზე შარკისათვის არის დანაშნული და გულმაგიწყებს მოვადონებთ, რომ უშაკო
 წერილებს რედაქცია არ დახსნის.